

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, Spe,
Et Charitate

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

§. 10. De privilegio concesso in forma communi, vel ex certa scientia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

re: & sic erat conueniens, vt etiam in vfu suorum privilegiorum dependeret? quod tamen aliis regionibus, quae hoc gubernationis modo carent, non videtur necessarium: atque ita possunt aliis religionibus nostra privilegia communicari, quin communicetur haec restrictio: & ita tenet Manuel Rodriq. tom. 1. regul. q. 55. art. 27. vbi. secundum dubium. Suarez lib. 8. c. 17. num. 6.

3 Quato aduerto privilegia, gratias & indulgentias concessas alicui religioni in honorem aliquorum Sanctorum sui ordinis transferri ad omnes alias religiones quae cum illa religione in privilegiis communicant porportione seruata; vt si cur illa prima religio habet facultatem non seruandi interdictionem, vel lucrandi subilzatum die vocationis suae Ecclesiae, & in festiuitate sui fundatoris, & aliorum Sanctorum: pari ratione alia religio communicans his privilegiis gaudeat in die vocationis suae Ecclesiae, & in festiuitate sui fundatoris supradictis privilegiis; hoc enim operatur illa communicatio privilegiorum: sic optime explicat Eman. tom. 1. regul. q. 99. quaest. 55. art. 20. ad lucen. Bullam lulij I. in qua hoc fuit declaratum. Suar. lib. 8. de leg. c. 17. num. 7.

S. X.

De privilegio concesso in forma communi, vel ex certa scientia.

- 1 Explicentur supradicta.
- 2 Quando censetur in forma communi, quando ex certa scientia privilegium confirmari.
- 3 Si ex certa scientia fiat, renouat privilegium iam amissum.
- 4 Non censetur confirmatum privilegium subreptione impetratum. Neque derogatum Concilio generali.
- 5 Si inferatur privilegium confirmandum in confirmatione, tamen si nullum sit talis confirmatio, defenditur vt, probabilius.
- 6 Clausulae vt omnes defectus iuris, & facti suppleantur, aequivalent clausulae ex certa scientia.
- 7 Quid operetur clausula, vt brachium saeculare invocare possit.
- 8 An debeat iudex secularis certificari de iurisdictione cause, vt reuocatur auxilium praestari; Negat aliqui. Sed probabilius est ostendendam esse per summariam informationem, vel authenticam ostensionem litterarum.

Hec non habent locum nisi in privilegij iam concessi confirmatione; solum enim Princeps concessum tibi privilegium confirmare, duplici tamen forma; alia ex certa scientia cognoscendo inquam qualitatem & circumstantias privilegij quod confirmat alia sine tali scientia, & noticia. Si primo modo privilegium confirmet, dicitur confirmare illud ex certa scientia. Si secundo modo, dicitur confirmare illud in forma communi.

2 Vt autem censetur Princeps confirmare privilegium suum ex certa scientia, id debet explicare, vel in actu signato affirmando expresse ex certa scientia privilegium confirmare; tunc enim in illi credendum est, vel per verba aequalentia, quae laesenda sunt, si dicat se confirmare; non obstante qualibet alia lege contraria, seu de plenitudine potestatis: vel debet explicari in actu exercito, inferendo in confirmatione tenorem privilegij, quod confirmat: sic docet glossam in cap. venerabilis de confirmatione vtili. Bar. in l. privilegia. C. de sacrosancti. Eccl. Felio in c. cum inser. de excep. in princ. & in c. nonnulli de rescript. Suarez alios referens lib. 8. de leg. cap. 18. n. 5. & leg. q. Quando autem sic non explicat, censetur confirmare privilegium in forma communi, hoc est confirmare privilegium eo modo, quo est concessum, & via obiectivam. Quod si contingat privilegium vim non habere, illa confirmatio in forma communi nullas est effectus; quia non intendit privilegium de nouo concedere, casu quo non existat, sed solum intendit approbare, roborare & sub sua speciali protectione accipere, quod factum est, si forte sit aliquid, quod possit accipi. Quapropter saepe Princeps cum privilegia in forma communi confirmat, addere solet ad maiorem explicationem suae voluntatis, se confirmare, sicuti factum est; quae clausula, vt bene expendit Suarez supra num. 7, necessaria non est, sed ex eo solum, quod cognoscatur ex perfecta cognitione, privilegij confirmationem non potuisse? intelligi debet esse confirmationem in forma communi, hoc est confirmare privilegium, seu illud approbare, vt de presenti existit, & ita tradit Riccius in rub. de confirmat. vtili, vel inutili, dub. vltim. Felio in cap. inter dilectos, de fide instrum. numer. 13. & in cap. cum venisset de rescrib. num. 2. & sumitur ex cap. 1. cap. quia diuersitatem de concess. praeb. cap. examinata. de confirmat. vtili, vel inutili, & alijs.

3 Veram si Princeps ex certa scientia privilegium confir-

mat habet talis confirmatio vim, & efficaciam renouandi, seu concedendi privilegium si forte vii, vel alia via amissum fuit. Probo, quia vel Princeps cognoscit defectum, & nullitatem privilegij confirmandi, & illa non obstante confirmat: & tunc clarum est talem confirmationem nouae concessioni aequivalere, quia intendit dare illi firmitatem, quoad possit alias intendere facere actum superfluum, inutilem, & frustraneum; qui omnino praecipue in legibus, & dispositionibus Principum vitandus est: si autem Princeps nullitatem privilegij non cognouerit, vel de illa dubius existat, praeterquam quod hoc praesumi non debet contra verba ipsius confirmantis, qui dicit ex certa scientia confirmare adhuc confensus est velle dare privilegium vim & efficaciam, ne cogamur dicere apposuisse illa specialia verba ex certa scientia, inutiliter & frustrane, siquidem non praesunt in eo casu aliquem specialem effectum quod si addat, de plenitudine potestatis, intelligendus est, velle confirmare in quantum potest, & necessarium est. sic Tufcus verbo confirmatio ex certa scientia per vocem conclusionem. Suar. lib. 8. de legibus c. 28. n. 22. & alij plures ab eisdem relati.

4 Sed circa hanc confirmationem privilegiorum ex certa scientia.

Aduerto primo non censenda esse confirmata privilegia quae subreptione, & falsa causa impetrata sunt nisi expresse Princeps dixerit se confirmare non obstante subreptione priorum quia hic est defectus commissus in ipsa privilegij consecutione, qui non praesumitur cognitus a Principe, tum etiam quia Princeps non intendit confirmare, nisi privilegium concessum: privilegium autem subreptione impetratum, nunquam concessum fuit, & ita docet Panotm. in cap. inter dilectos de fide instrum. n. 8. Et in ibi. n. 6. & in cap. 2. de rescri. num. 44. Rota dec. 1. in nouis, tract. de confirm. vtili, vel inutili. Suarez lib. 8. de legib. c. 9. n. 3.

Aduerto secundo non censeri confirmata, quae generali concilio renouata sunt: nisi expresse derogatio huius reuocationis addatur, quia non praesumitur velle legi a Concilio stabilitate derogare ob concessionem ita generaliter factam: quod enim multorum consensu stabilitum est, maiori auctoritate est firmatum, ac proinde maiori & speciali reuocatione indiget, ita Suarez n. 5. Eman. Rodriq. tom. 1. regul. q. 8. art. 10. in medio vbi alios allegat.

5 Aduerto tertio si privilegium confirmatur inferendo in confirmatione privilegium confirmandum, & hoc nullum sit vel quia reuocatum a Principe speciali reuocatione, vel quia renouatum a privilegio existimat Suarez lib. 8. c. 19. n. 4, non censeri confirmatum, nisi fiat mentio reuocationis eius vel addatur clausula generalis, non obstantibus &c quia non praesumitur Princeps scire illam reuocationem, aut renouationem quia est de re & facta speciali, quod princeps praesumitur ignorare iuxta. de censur. in c. secus vto affirmat esse dicendum si princeps diceret expresse se ex certa scientia, vel ex plenitudine potestatis privilegium confirmare. Verum probabilius existimo in omnibus his casibus privilegium manere confirmatum tum quia diximus in princ. huius §. & cons. nit ipse Suarez c. 18. n. 5 tenorem privilegij inferitur in confirmatione aequaliter clausulae ex certa scientia quodque satis probatur ex cap. venerabilis de confirm. vtili, vel inutili, & ibi gloss. & Panotm. Ergo debet aequaliter in valore & efficacia tum quia si huiusmodi scientia reuocationis, aut renouationis non praesumitur quia est de re sp. cui ad factum pertinente & obinde non censetur renouatum privilegium neque etiam censetur reuocatum & confirmatum quando per non vsum fuerit amissum, quia etiam hic defectus est specialis & pertinet ad factum, ac proinde in nullo casu reuocabitur privilegium nullum, quod est contra communem sententiam.

6 Aduerto quarto in confirmatione privilegiorum solere apponi clausulam quae suppletur omnes iuris, & facti defectus si qui interuenierint in eisdem hoc est in privilegijs, quae confirmantur: sic appositus Sixtus V. & Paulus IV. in confirmatione privilegiorum minoribus facta prout refert Eman. Rodriq. tom. 1. q. 99. reg. q. 8. n. 15. & pro nostra Societate in Bulla edita a Greg. XIV. & a Paulo V. eadem clausula habetur quae verba nihil speciale videtur addere confirmationi ex certa scientia, sed solum apponi ad maiorem claritatem, & euentiam, quia nec suppletur defectus subreptionis: si qui interuenit, quia hoc est contra naturam privilegij confirmatorij & tradit Eman. Rodriq. scrib. n. 15. Suarez c. 20. circa finem. n. 12 neque tria supplet defectus & in habilitates privilegiari vt si sit spur. s. excomm. unicus, & irregularis quia haec specialem neque tum reuocant, & clausula generali non videtur sublastra neque etiam supplet alios defectus naturales, quia vel si suppleri non possunt, vel saltem non possunt licite vt bene dicit Host. in cap. 1. de translat. & Felio in cap. sciscitatis, de rescrip. num. 4. Suarez, & Emanuel. supra. Ergo nihil est quod per illam clausulam specialiter suppleatur, quod per confirmationem ex certa scientia suppletur non fit

Adgetto quomodo in supradictis privilegiis sepe concedi potest invocare brachium facultate: quae quidem concessio ad maiorem abundantiam est, nam iure ipso tenentur iudices & facultates Ecclesiasticae fauere: si in suo officio impediatur, & auxilium expostulet, ut conitit ex his, quae tradit Roland. à Valle in consil. 39. lib. 1. Menoch. lib. 2. de arbit. cent. 5. casu Valle in consil. 39. lib. 1. Menoch. lib. 2. de arbit. cent. 5. casu 45. n. 4. & alij ab eisdem relati. Quapropter iudex delegatus, & virtute privilegiorum ad eorum observationem electus, si & virtute privilegiorum ad eorum observationem electus, si vident privilegias ad secularibus impediri, poterit invocare auxilium secularis iudicis: quod si parere noluerit, poterit auxilium compellere, alias inutilis esset invocandi concessio, si limit non daretur potestas compulsiva tenentis: sic alius relatis docet Emanuel Rodrig. tom. 1. quæst. 8. art. 14.

Difficultas autem est, an debeat secularis iudex certifikasi de iustificatione causae, ut teneatur auxilium præstare, antequam censuris compelli à iudice Ecclesiastico? Negat Euz. supra, cum Aualos in diract. iudic. Ecclesiast. 2. p. cap. 13. n. 13, quia si hæc informatio, & certificatio requiritur, facile poterit à iudice seculari repelli auxilium, affirmans non esse factis iustificationem causam. Item in competencia iurisdictionis, & præoccupacione inter Ecclesiasticum iudicem, & secularium Ecclesiasticus debet sententiam pronuntiare, & teneat ei obedire secularis: ut multis relatis docet Couar. pract. 99. c. 33. n. 1. c. 1. quibus & suffragatur. Ergo impertinet eis quælibet ostensio litterarum, & informatio, siquidem semper standum est pro iudice Ecclesiastico. Verum probabilius credo debeat iudicem Ecclesiasticum ostendere seculari iudici, à quo petit auxilium facultatem, quam habet, & iustitiam ad petendum, ut se fecerit omnes procedat: alias pluribus vexationibus res esse expostia. Hæc tamen manifestatio per ostensionem authenticam litterarum, per informationem summariam factam ab ipsomet iudice Ecclesiastico fieri debet, quod si his non creditur iudex secularis, & ob id tenuit auxilium præstare, poterit tunc Ecclesiasticum illam excommunicatione, aliisve censuris cogere, quia sufficienter manifestavit se iuste procedere.

Aduerto etiam in pluribus privilegiorum confirmationibus, haberi hanc clausulam, *admodum decretis Concilij Tridentini contraria non sint*; per quam exceptionem solùm intelliguntur excepta ea, quae Concilij Tridentini decretis specialiter reuocantibus sunt contraria. Quare omnia privilegia, quae per Concilium specialiter reuocata non sunt, illa confirmatione censentur confirmata: quia non sunt simpliciter contraria Concilio: & ita tradit alios allegans, & bene probans Eman. Rodrig. reg. 99. tom. 1. q. 8. art. 6. & 7. expendit, quæ privilegia derogantur per Tridentin. regularibus.

PUNCTUM III.

De privilegiorum conditionibus.

Uplex conditio videtur expostulanda ad privilegium. Prima scriptura. Secunda promulgatio. Necessitatem harum conditionum in præfati examine intindimus. Et quidem si de privilegio consuetudine comparato loquamur, certum est nullam aliam scripturam, & promulgationem in illo esse posse, præter ipsos actus, quibus consuetudo inducitur. Quare solum de privilegio à Principe concessio controuerti potest.

§. I.

An requiratur scriptura ad privilegium.

- 1 Non est necessaria.
- 2 Proponitur quasdam obiectio, si illi satis.
- 3 An habeat locum in beneficiis.
- 4 An in facultate residendi.
- 5 An in facultate ingrediendi monialium monasteria.
- 6 An in iudiciis à Romano Pontifice designatis.
- 7 An in remissionibus delictorum in nostro regno.
- 8 An in gratia, qua consistit in iure ad agendum, qui affirmant ad hanc gratiam necessariò requiri scripturam.
- 9 Probabilius est oppositum.

Communis est sententia, scripturam per se necessariam non esse ad gratiae valorem: sic sumitur ex Clem. dudum, ubi in quibus per ipsos, de sepulture, ubi vniuersa privilegia gratias vel indulgentias, verbo, seu scripto, seu quacumque forma concessas, & ex Extravas. est dominici, de panit. & remiss. ubi, tam verbo, quam scriptis concessis litteris, & ex cap. in institutionis, 25. q. 2. quod est ex Gregor. sine qua scripto decernimus, siue qua in nostra presentia videntur esse disposita, & tradit glossa in suprad. Clement. Salas disp. 17. sect. 2. n. 20. Bonac. disp. 1. q. 1. p. 4. circa fin. Nauar. lib. 2. de primog. c. 7. n. 55. noster Molin. tom. 3. de iust. disp. 599. n. 1. Masc. de probat. v. g. conclus. 845. art. 14. Suar. lib. 8. de leg. c. 1. n. 2. Thom. Sanch. lib. 3. disp. 35. n. 10. & lib. 8. de matr. disp. 29. n. 2. & alij innumerati ab eisdem relati. Probat, quia totus valor privilegij pendet ex voluntate concedentis, Ferd. de Castro Sum. Mor. Pars I.

quæ verbis sicut scriptura manifestari potest. Secundò nemo potest arctari lege lata à Principe contra Principis voluntatem. Ergo si Princeps vult te non arctare, eo ipso liber existis. Ut autem hæc libertas tibi constet, scriptura non est necessaria; sed verbo, aut alii signis id fieri potest. Tertiò, quia privilegium est quædam donatio: donatio autem perfecta est, etiam si litteræ non expendantur.

Sed obicit. Ante expeditionem litterarum censetur gratia informis, & imperfecta, ut colligitur ex regul. 25. Cancell. ubi dicitur, ne iudicetur iuxta formam supplicationum signatarum super quibusdam imperacionibus, & concessionibus, sub scripto verbo, placet, vel fiat, quia gratia Apostolica informis censetur, & imperfecta. Et confirmat. Officiales Pontificis possunt expeditionem litterarum impedire. Ergo signum est gratiam non esse plenè consummatam ante illarum expeditionem. Confirmo secundò ex reg. Cancell. 51. aliàs apud Rebuff. practi benef. 56. ubi cauetur dispensaciones non suffragari, nisi litteris expeditis. & Gregor. XIII. reg. 50. Cancell. sic disponit: Nulla talis dispensatio, cuiquam in iudicio, vel extra suffragatur; antequam super ea litteræ Apostolicæ sint consecræ.

Respondeo ex communi sententia gratiam, & facultatem concessam à Pontifice verboreus censeri informem, & imperfectam in ordine ad iudicium; quia non habet perfectionem necessariam, ut ex illa iudicetur: at in se formalis, & perfecta est, & in foro conscientie omnino valida, & ius impetranti acquiritur, ex cap. si prode de rescriptis, in 6. cap. fin. de concess. prabend. in 6. & ex aliis in principio relatis. Ad confirmationem primam concedo officiales posse impedire expeditionem litterarum, sed non obinde sequitur perfectam gratiam non esse; sed non esse perfectam ad iudicium, & forum externum, & eodem modo explicandæ sunt regulæ illæ Cancellariæ, quibus cauetur gratias à Pontifice factas litteris non expeditis, non suffragari in iudicio neque extra, hoc est in iudicio contentioso, neque extra iudicium; in foro tamen externo publico non suffragari. Quapropter si aliquis incapax alicuius muneris, officij vel beneficiij, virtute huius dispensacionis, viæ vocis oraculo impetrat se opponat, poterit non solum in iudicio contentioso, sed etiam nullo iudicio precedente repelli; quia tam in foro iudiciali, quam publico non suffragatur gratia sic obtenta. Dixi, gratiam à Pontifice concessam, litteris non expeditis, non suffragari in foro externo (est in se perfecta sit.) Nam gratiæ aliæ concessæ ab inferioribus Prelatis, à Rege, & aliis secularibus Principibus, non solum in foro conscientie, sed etiam iudiciali suffragari possunt, si per testes sufficienter probentur; quia nullo iure cautum est oppositum: & ita tenet alios referens Mascard. de probat. concl. 845. n. 11. Azenedo l. 2. tit. 25. lib. 8. nona recop. n. 2. Quæ verò ratione debeat probari, consulendi sunt Mascard. Azenedo, Matienzo ibi Cauillos 99. pract. q. 722.

Supradictæ doctrinæ plures limitationes adhibentur à Doctoribus. Prima est in beneficiis collatis, confirmatis, vel vnitis à Sede Apostolica, quorum possessionem nullus apprehendere potest, nisi litteris expeditis; alioqui totum est irritum, nec facit fructus suos, & beneficiis obtentis priuatur, nec iurari potest annali, biennali: aut triennali possessione; quia est intrusus; & violentus possessor: & ex Extravas. incurrit, de elect. iuncta constitutione Pauli III. quæ incipit cum nobis, & Iulij II. quæ incipit Romani Pontificis, quæ constitutiones ad beneficia ab ordinariis impetrata non extenduntur; ac proinde litteris non expeditis poterit impetrans capere possessionem, & fructus accipere, ut docuit Azor tom. 4. lib. 5. cap. 2. q. 5. circa fin. Bonac. disp. 1. q. 1. p. 4. n. 50. Aduerto tamen, etiam non possit beneficij collari à Sede Apostolica capere possessionem litteris non expeditis: at facta gratia poterit commutare cum alio, quia est tuum, sic ex Rebuff. Ioan. Monach. & aliis tradit Mascard. de probat. concl. 845. n. 18. & colligitur ex Sanch. & aliis ab ipso relatis lib. 8. de matr. disp. 29. n. 5.

Secundò limitant Doctores in facultate non residendi in beneficiis curam animarum habentibus: quæ ut valida sit, vera causam exigit dari in scriptis ab ordinario, sic Trident. sess. 25. c. 5. reform.

Tertiò in facultate ingrediendi intra septa monasterij, quæ valida non est sine Episcopi, vel superioris licentia in scriptis obtenta, Trident. sess. 25. c. 1. de reform.

Quartò in iudiciis signatis à Romano Pontifice, quique ad iudicandum eliguntur, qui non possunt inchoare iudicium, quovisque litteræ iurisdictionem concedentes expendantur: constat ex suprad. reg. Cancell. 25. de non iudicando iuxta formam supplicationis. & tradit ibi Gomez q. 6. n. 1. Molin. lib. 1. de primog. c. 7. n. 56. & 57. noster Mol. tom. 3. de iust. disp. 499. n. 2. Thom. Sanch. lib. 8. de matr. disp. 29. n. 10. Alij verò iudices à seculari Principe, vel Episcopis signati hæc regula non tenentur.

Quintò limitatur ex legibus nostri regni, in remissionibus delictorum; inualida enim est delicti remissio à Rege facta, quovisque Rex suo nomine, & sigillo obligauerit remissionem, & insuper duo Consiliarij; constat ex l. 1. tit. 25. lib. 8. nona compilat. tradit, & pluribus exornat Azenedo ibi à n. 2.

Sextò, & præcipuè limitatur in gratia qua consistit in fa-